છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

—: બીજા ધોરણ માટે —

“મુખગણિત શિક્ષક” ભાગ ૩

ગાંઠ ચોપડીના
ડિક્ટેશન શિક્ષક
ત્રણ આના.

[illegible] આવૃત્તિ.
કિંમત રૂ. ૦-૨-૦
પોસ્ટેજ જુદું.

[illegible]
[illegible]

સુરત જિલ્લાનો
ભૂગોળ શિક્ષક
ત્રણ આના.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
‘મુખગણિત શિક્ષક’ ચોપડીના કર્તા [illegible]

[illegible]

દેશીરાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુકસ, ઈનામ, લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

—: બીજા ધોરણનો :—

મુખગણિત શિક્ષક' ભા. ૩.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

'ડિકટેશન શિક્ષક" "ભૂગોળ શિક્ષક" પ્રશ્નોત્તરમાળા વગેરેના કર્તા,

રચનારનું ઠેકાણું-શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું-શાહપોર-સુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેકાણું-"શંકર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ચૌટાના પુલ ઉપર-સુરત.

સંવત ૧૯૮૫] આવૃત્તિ ૧૬ મી [સને ૧૯૨૯

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

: બીજા ધોરણના :—

"અંકગણિતનાં મનોયત્ન" માટે મળેલા અભિપ્રાય

ગુજરાત કોલેજના ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ
રા. રા. જેઠાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ

"આપના તરફથી "અંકગણિતનાં મનોયત્ન" એ નામનું પુસ્તક મળ્યું, તેમાં નાના બાળકો માટે સાદા, સરલ અને સુંદર દાખલાઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, દરેક હિસાબ રમુજી છે અને તે ગણવામાં બાળકોને રસ પડશે એમાં સંશય નથી. આવું સારૂં પુસ્તક બહાર પાડવા માટે તમને ધન્યવાદ ઘટે છે."

અમદાવાદ, કડવા પોલ તા. ૨૩ મી જુન ૧૯૧૯.

"સુરત જિલ્લાના ભૂગોળ શિક્ષક" માટે અભિપ્રાય

"ત્રીજા ધોરણનાં છોકરાંને જોઇએ તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી ભેગી કરી છે. અને તેમને અનુકૂળ થાય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે."

વડોદરા તા. ૮-૭-૧૯૧૫ હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસ કાંટાવાળા

(૦)

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૩૩૩૧ તા. ૧૫-૭-૧૫થી એજન્સિની સર્વ સ્કૂલમાં લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યો છે.

"સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક" માટે

અભિપ્રાયો

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.

પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ,

પોતાના તા ૨૨-૨-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

"તમોએ મોકલેલું સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો "ભૂગોળ શિક્ષક" નામનું પુસ્તક જોઇ ગયો છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઇ પડશે."

રા. રા. ચુનીલાલ ઘેલાભાઇ શાહ.

સાર્વજનિક હાઇસ્કૂલના હેડમાસ્તર સાહેબ.

પોતાના પત્રમાં લખે છે કે:— 'તમારી ભૂગોળની ચોપડી (સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો "ભૂગોળ શિક્ષક") માં શહેરની જાણવાજોગ વિગતો અને સ્થળોનો સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, પરીક્ષા વખતે તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઇ પડશે."

પૂર્ણાંક અને આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઈપણ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે:—૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨–૪૦=૩૨.

(૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—
૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭ ૫૨–૨૫=(૫૨-૨૦–૫)=૨૭

(૩) કોઇ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકે:—
૩૬+૩૬=૭૨; ૩૬×૨=૭૨.

(૪) કોઇ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે:–૫×૧૦=૫૦; ૫×૧૦૦ =૫૦૦; ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

(૫) કોઇ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪ એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. અને ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.

(૬) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

૧૩।।।+૪।।।; ૧૩।।।+૪=૧૭।।।, ૧૭।।।+૦।।।=૧૮।।

૧૩।।।–૪।।।; ૧૩।।।–૪= ૯।।।, ૯।।।–૦।।।= ૯

(૭) કોઇ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીંડું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણ હોય તો પાણને બદલે ૨।।, બે પાણને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણને બદલે ૭।। ચઢાવવા. જેમકે:—૨૬।, ૩૭।।, ૭૮।।।ને ૧૦એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણ; બીજીમાં બે પાણ, અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણ છે, માટે ૨૬૨।।, ૩૭૫, ૭૮૭।।

(૮) કોઇ પૂર્ણાંક રકમને ૨।।, ૫, ૭।। એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।। એ ગુણવા એટલા દશક. કારણકે ૨।।=૦। દશક; ૫=૦।। દશક; ૭।।=૦।।। દશક છે. ૧૨ ને ૨।।, ૫, ૭।। એ ગુણો. ૩૦, ૬૦, ૯૦,

(૯) કોઈ રકમને ૧૦૦ એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીંડાં ચઢાવવાં, પણ છેડે એક પાણ હોય તો પાણને બદલે ૨૫; બે પાણને બદલે ૫૦; અને ત્રણ પાણને બદલે ૭૫ મૂકવા. ૧૨।, ૩૨।।, ૪૩।।।, ને ૧૦૦ એ ગુણો.

(૧૦) કોઇ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।।, ૧।, ૧।।, ૨।।, ૩।। એ ગુણવા એટલા સેકડા. કારણકે ૨૫=૦। સો. ૫૦=૦।। સો. ૭૫=૦।।। સો. ૧૨૫=૧। સો, ૧૫૦=૧।। સો, ૨૫૦=૨।। સો છે.

(૧૧) કોઇ રકમને ૦। એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા, અને ૦।। ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકે:–૩૭÷૦।=૩૭×૪=૧૪૮. ૩૭÷૦।।=૩૭×૨=૭૪.

શેરની ધાત. *

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧	શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧	શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧	શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧	શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧	શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ પૈસાભાર	૧	શેર

ટીપ—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૮૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર

શેરના	રૂપીઆભાર	૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર	૦।	શેર
પોણોશેરના	રૂપીઆભાર	૩૦	૫ રૂપીઆભાર		નવટાંક
અચ્છેરના	રૂપીઆભાર	૨૦	૨॥ રૂપીઆભાર		અધોળ
પાશેરના	રૂપીઆભાર	૧૦			
નવટાંકના	રૂપીઆભાર	૫			
અધોળના	રૂપીઆભાર	૨॥			

૪૦ રૂપીઆભાર	૧	શેર
૩૦ રૂપીઆભાર	૦॥।	શેર
૨૦ રૂપીઆભાર	૦॥	શેર

શેરના	પૈસાભાર	૭૨
પોણોશેરના	પૈસાભાર	૫૪
અચ્છેરના	પૈસાભાર	૩૬
પાશેરના	પૈસાભાર	૧૮
નવટાંકના	પૈસાભાર	૯
અધોળના	પૈસાભાર	૪॥

* વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. ૭મા પાનાની ટીપ જુઓ.

૭૨	પૈસાભાર	૧	શેર	શેરના	નવટાંકા ૮
૫૪	પૈસાભાર	૦॥।	શેર	પોણોશેરના	નવટાંકા ૬
૩૬	પૈસાભાર	૦॥	શેર	અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
૧૮	પૈસાભાર	૦।	શેર	પાશેરના	નવટાંકા ૨
૯	પૈસાભાર		નવટાંક		
૪॥	પૈસાભાર		અધોળ	૨ નવટાંકે	પાશેર
				૪ નવટાંકે	અચ્છેર
શેરના			અધોળા ૧૬	૬ નવટાંકે	પોણોશેર
પોણોશેરના			અધોળા ૧૨	૮ નવટાંકે	એક શેર
અચ્છેરના			અધોળા ૮		
પાશેરના			અધોળા ૪	શેરના	પાશેરા ૪
નવટાંકના			અધોળા ૨	પોણોશેરના	પાશેરા ૩
૨ અધોળે			નવટાંક	અચ્છેરના	પાશેરા ૨
૪ અધોળે			પાશેર		
૮ અધોળે			અચ્છેર	૨ પાશેરે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે			પોણોશેર	૩ પાશેરે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે			એક શેર	૪ પાશેરે	એક શેર

રૂપીઆ	એકના	અડધા ૨	શેર	એકના	અચ્છેરા ૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી ૪	શેર	એકના	પાશેરા ૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની ૮	શેર	એકના	નવટાંકા ૮
રૂપીઆ	એકના	આના ૧૬	શેર	એકના	અધોળા ૧૬

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દસશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨	અધમણીઆ	૧ મણ
૪	દસશેરા	૧ મણ
૮	પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬	અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨	સવાશેરી	૧ મણ
૪૦	શેર	૧ મણ

૧	મણના	૪૦ શેર
૦lll	મણના	૩૦ શેર
૦ll	મણના	૨૦ શેર
૦l	મણના	૧૦ શેર

૪૦ શેર	૧ મણ
૩૦ શેર	૦lll મણ
૨૦ શેર	૦ll મણ
૧૦ શેર	૦l મણ

૧	મણની	અઢીશેરી	૧૬
૦lll	મણની	અઢીશેરી	૧૨
૦ll	મણની	અઢીશેરી	૮
૦l	મણની	અઢીશેરી	૪
૫	શેરની	અઢીશેરી	૨

૨	અઢીશેરીએ	૫	શેર
૪	અઢીશેરીએ	૦l	મણ
૮	અઢીશેરીએ	૦ll	મણ
૧૨	અઢીશેરીએ	૦lll	મણ
૧૬	અઢીશેરીએ	૧	મણ

૧	મણની	પાંચશેરી	૮
૦lll	મણની	પાચશેરી	૬
૦ll	મણની	પાંચશેરી	૪
૦l	મણની	પાંચશેરી	૨

૨ પાંચશેરીએ	૦।	મણ	
૪ પાંચશેરીએ	૦॥	મણ	
૬ પાંચશેરીએ	૦॥।	મણ	
૮ પાંચશેરીએ	૧	મણ	
૧	મણના	દશશેરા	૪
૦॥।	મણના	દશશેરા	૩

૦॥	મણના	દસશેરા	૨
૦।	મણનો	દસશેરો	૧
૧ દસશેરે		૦।	મણ
૨ દસશેરા		૦॥	મણ
૩ દસશેરા		૦॥।	મણ
૪ દસશેરા		૧	મણ

આનાની ધાત.		
૪ આનાનો રૂા. ૦।	૬૪ – રૂ. ૪)	૮૦૦ – રૂ. ૫૦)
૮ – રૂ. ૦॥	૬૮ – રૂ. ૪।	૯૦૦ – રૂ ૫૬।
૧૨ – રૂ. ૦॥।	૭૨ – રૂ. ૪॥	૧૦૦૦ – રૂ. ૬૨॥
૧૬ – રૂ. ૧)	૭૬ – રૂ. ૪॥।	
૨૦ – રૂ. ૧।	૮૦ – રૂ. ૫)	૧૬આનાનો રૂ. ૧)
૨૪ – રૂ. ૧॥	૮૪ – રૂ. ૫।	૩૨ – રૂ. ૨)
૨૮ – રૂ. ૧॥।	૮૮ – રૂ. ૫॥	૪૮ – રૂ. ૩)
૩૨ – રૂ. ૨)	૯૨ – રૂ. ૫॥।	૬૪ – રૂ. ૪)
૩૬ – રૂ. ૨।	૯૬ – રૂ. ૬)	૮૦ – રૂ. ૫)
૪૦ – રૂ. ૨॥	૧૦૦ – રૂ. ૬।	૯૬ – રૂ. ૬)
૪૪ – રૂ. ૨॥।	૨૦૦ – રૂ. ૧૨॥	૧૧૨ – રૂ. ૭)
૪૮ – રૂ. ૩)	૩૦૦ – રૂ. ૧૮॥।	૧૨૮ – રૂ. ૮)
૫૨ – રૂ. ૩।	૪૦૦ – રૂ. ૨૫)	૧૪૪ – રૂ. ૯)
૫૬ – રૂ. ૩॥	૫૦૦ – રૂ. ૩૧।	૧૬૦ – રૂ. ૧૦)
૬૦ – રૂ. ૩॥।	૬૦૦ – રૂ. ૩૭॥	સૂચના–ધાત સવળી
	૭૦૦ – રૂ. ૪૩॥।	અવળી મોઢે કરાવવી.

૧×	૦॥।	=૦॥।	૧૧×	૦॥।	= ૮।	૨૧×	૦॥।	=૧૫॥।	૩૧×	૦॥।	=૨૩।
૨	૦॥।	૧॥	૧૨	૦॥।	૯	૨૨	૦॥।	૧૬॥	૩૨	૦॥।	૨૪
૩	૦॥।	૨।	૧૩	૦॥।	૯॥।	૨૩	૦॥।	૧૭।	૩૩	૦॥।	૨૪॥।
૪	૦॥।	૩	૧૪	૦॥।	૧૦॥	૨૪	૦॥।	૧૮	૩૪	૦॥।	૨૫॥
૫	૦॥।	૩॥।	૧૫	૦॥।	૧૧।	૨૫	૦॥।	૧૮॥।	૩૫	૦॥।	૨૬।
૬	૦॥।	૪॥	૧૬	૦॥।	૧૨	૨૬	૦॥।	૧૯॥	૩૬	૦॥।	૨૭
૭	૦॥।	૫।	૧૭	૦॥।	૧૨॥।	૨૭	૦॥।	૨૦।	૩૭	૦॥।	૨૭॥।
૮	૦॥।	૬	૧૮	૦॥।	૧૩॥	૨૮	૦॥।	૨૧	૩૮	૦॥।	૨૮॥
૯	૦॥।	૬॥।	૧૯	૦॥।	૧૪।	૨૯	૦॥।	૨૧॥।	૩૯	૦॥।	૨૯।
૧૦	૦॥।	૭॥	૨૦	૦॥।	૧૫	૩૦	૦॥।	૨૨॥	૪૦	૦॥।	૩૦

૪૧×	૦॥।	=૩૦॥।	૫૧×	૦॥।	=૩૮।	૬૧×	૦॥।	=૪૫॥।	૭૧×	૦॥।	=૫૩।
૪૨	૦॥।	૩૧॥	૫૨	૦॥।	૩૯	૬૨	૦॥।	૪૬॥	૭૨	૦॥।	૫૪
૪૩	૦॥।	૩૨।	૫૩	૦॥।	૩૯॥।	૬૩	૦॥।	૪૭।	૭૩	૦॥।	૫૪॥।
૪૪	૦॥।	૩૩	૫૪	૦॥।	૪૦॥	૬૪	૦॥।	૪૮	૭૪	૦॥।	૫૫॥
૪૫	૦॥।	૩૩॥।	૫૫	૦॥।	૪૧।	૬૫	૦॥।	૪૮॥।	૭૫	૦॥।	૫૬।
૪૬	૦॥।	૩૪॥	૫૬	૦॥।	૪૨	૬૬	૦॥।	૪૯॥	૭૬	૦॥।	૫૭
૪૭	૦॥।	૩૫।	૫૭	૦॥।	૪૨॥।	૬૭	૦॥।	૫૦।	૭૭	૦॥।	૫૭॥।
૪૮	૦॥।	૩૬	૫૮.	૦॥।	૪૩॥	૬૮	૦॥।	૫૧	૭૮	૦॥।	૫૮॥
૪૯	૦॥।	૩૬॥।	૫૯	૦॥।	૪૪।	૬૯	૦॥।	૫૧॥।	૭૯	૦॥।	૫૯।
૫૦	૦॥।	૩૭॥	૬૦	૦॥।	૪૫	૭૦	૦॥।	૫૨॥	૮૦	૦॥।	૬૦

૮૧×	૦॥।	=૬૦॥।	૯૧×	૦॥।	=૬૮।
૮૨	૦॥।	૬૧॥	૯૨	૦॥।	૬૯
૮૩	૦॥।	૬૨।	૯૩	૦॥।	૬૯॥।
૮૪	૦॥।	૬૩	૯૪	૦॥।	૭૦॥
૮૫	૦॥।	૬૩॥।	૯૫	૦॥।	૭૧।
૮૬	૦॥।	૬૪॥	૯૬	૦॥।	૭૨
૮૭	૦॥।	૬૫।	૯૭	૦॥।	૭૨॥।
૮૮	૦॥।	૬૬	૯૮	૦॥।	૭૩॥
૮૯	૦॥।	૬૬॥।	૯૯	૦॥।	૭૪।
૯૦	૦॥।	૬૭॥	૧૦૦	૦॥।	૭૫

૧×૧॥= ૧॥	૨×૦॥।= ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૨×૦॥।=૧૬॥
૨ ૧॥ ૩	૪ ૦॥। ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૪ ૦॥। ૧૮
૩ ૧॥ ૪॥	૬ ૦॥। ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૬ ૦॥। ૧૯॥
૪ ૧॥ ૬	૮ ૦॥। ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૮ ૦॥। ૨૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૩૦ ૦॥। ૨૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૨ ૦॥। ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૩૨ ૦॥। ૨૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૩૪ ૦॥। ૨૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૬ ૦॥। ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૩૬ ૦॥। ૨૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૩૮ ૦॥। ૨૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૦॥। ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૪૦ ૦॥। ૩૦
૨૧×૧॥=૩૧॥	૪૨×૦॥।=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૬૨×૦॥।=૪૬॥
૨૨ ૧॥ ૩૩	૪૪ ૦॥। ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૬૪ ૦॥। ૪૮
૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૪૬ ૦॥। ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૬૬ ૦॥। ૪૯॥
૨૪ ૧॥ ૩૬	૪૮ ૦॥। ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૬૮ ૦॥। ૫૧
૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૫૦ ૦॥। ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૭૦ ૦॥। ૫૨॥
૨૬ ૧॥ ૩૯	૫૨ ૦॥। ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૭૨ ૦॥। ૫૪
૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૭૪ ૦॥। ૫૫॥
૨૮ ૧॥ ૪૨	૫૬ ૦॥। ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૭૬ ૦॥। ૫૭
૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૭૮ ૦॥। ૫૮॥
૩૦ ૧॥ ૪૫	૬૦ ૦॥। ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૮૦ ૦॥। ૬૦
૪૧×૧॥=૬૧॥	૮૨×૦॥।=૬૧॥		
૪૨ ૧॥ ૬૩	૮૪ ૦॥। ૬૩		
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૮૬ ૦॥। ૬૪॥		
૪૪ ૧॥ ૬૬	૮૮ ૦॥। ૬૬		
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૯૦ ૦॥। ૬૭॥		
૪૬ ૧॥ ૬૯	૯૨ ૦॥। ૬૯		
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૯૪ ૦॥। ૭૦॥		
૪૮ ૧॥ ૭૨	૯૬ ૦॥। ૭૨		
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૯૮ ૦॥। ૭૩॥		
૫૦ ૧॥ ૭૫	૧૦૦ ૦॥। ૭૫		

૧×૧।= ૧।	૧૧×૧।=૧૩॥।	૨૧×૧।=૨૬।	૩૧×૧।=૩૮॥।
૨ ૧। ૨॥	૧૨ ૧। ૧૫	૨૨ ૧। ૨૭॥	૩૨ ૧। ૪૦
૩ ૧। ૩॥।	૧૩ ૧। ૧૬।	૨૩ ૧। ૨૮॥।	૩૩ ૧। ૪૧।
૪ ૧। ૫	૧૪ ૧। ૧૭॥	૨૪ ૧। ૩૦	૩૪ ૧। ૪૨॥
૫ ૧। ૬।	૧૫ ૧। ૧૮॥।	૨૫ ૧। ૩૧।	૩૫ ૧। ૪૩॥।
૬ ૧। ૭॥	૧૬ ૧। ૨૦	૨૬ ૧। ૩૨॥	૩૬ ૧। ૪૫
૭ ૧। ૮॥।	૧૭ ૧। ૨૧।	૨૭ ૧। ૩૩॥।	૩૭ ૧। ૪૬।
૮ ૧। ૧૦	૧૮ ૧। ૨૨॥	૨૮ ૧। ૩૫	૩૮ ૧। ૪૭॥
૯ ૧। ૧૧।	૧૯ ૧। ૨૩॥।	૨૯ ૧। ૩૬।	૩૯ ૧। ૪૮॥।
૧૦ ૧। ૧૨॥	૨૦ ૧। ૨૫	૩૦ ૧। ૩૭॥	૪૦ ૧। ૫૦
૪૧×૧।=૫૧।	૫૧×૧।=૬૩॥।	૬૧×૧।=૭૬।	૭૧×૧।=૮૮॥।
૪૨ ૧। ૫૨॥	૫૨ ૧। ૬૫	૬૨ ૧। ૭૭॥	૭૨ ૧। ૯૦
૪૩ ૧। ૫૩॥।	૫૪ ૧। ૬૬।	૬૩ ૧। ૭૮॥।	૭૩ ૧। ૯૧।
૪૪ ૧। ૫૫	૫૪ ૧। ૬૭॥	૬૪ ૧। ૮૦	૭૪ ૧। ૯૨॥
૪૫ ૧। ૫૬।	૫૫ ૧। ૬૮॥।	૬૫ ૧। ૮૧।	૭૫ ૧। ૯૩॥।
૪૬ ૧। ૫૭॥	૫૬ ૧। ૭૦	૬૬ ૧। ૮૨॥	૭૬ ૧। ૯૫
૪૭ ૧। ૫૮॥।	૫૭ ૧। ૭૧।	૬૭ ૧। ૮૩॥।	૭૭ ૧। ૯૬।
૪૮ ૧। ૬૦	૫૮ ૧। ૭૨॥	૬૮ ૧। ૮૫	૭૮ ૧। ૯૭॥
૪૯ ૧। ૬૧।	૫૯ ૧। ૭૩॥।	૬૯ ૧। ૮૬।	૭૯ ૧। ૯૮॥।
૫૦ ૧। ૬૨॥	૬૦ ૧। ૭૫	૭૦ ૧। ૮૭॥	૮૦ ૧। ૧૦૦
૮૧×૧।=૧૦૧।	૯૧×૧।=૧૧૩॥।		
૮૨ ૧। ૧૦૨॥	૯૨ ૧। ૧૧૫		
૮૩ ૧। ૧૦૩॥।	૯૩ ૧। ૧૧૬।		
૮૪ ૧। ૧૦૫	૯૪ ૧। ૧૧૭॥		
૮૫ ૧। ૧૦૬।	૯૫ ૧। ૧૧૮॥।		
૮૬ ૧। ૧૦૭॥	૯૬ ૧। ૧૨૦		
૮૭ ૧। ૧૦૮॥।	૯૭ ૧। ૧૨૧।		
૮૮ ૧। ૧૧૦	૯૮ ૧। ૧૨૨॥		
૮૯ ૧। ૧૧૧।	૯૯ ૧। ૧૨૩॥।		
૯૦ ૧। ૧૧૨॥	૧૦૦ ૧। ૧૨૫		

૧×રાા= રાા	૨×૧ા= રાા	૧૧×રાા=૨૭ાા	૨૨×૧ા=૨૭ાા
૨ રાા ૫	૪ ૧ા ૫	૧૨ રાા ૩૦	૨૪ ૧ા ૩૦
૩ રાા ૭ાા	૬ ૧ા ૭ાા	૧૩ રાા ૩૨ાા	૨૬ ૧ા ૩૨ાા
૪ રાા ૧૦	૮ ૧ા ૧૦	૧૪ રાા ૩૫	૨૮ ૧ા ૩૫
૫ રાા ૧૨ાા	૧૦ ૧ા ૧૨ાા	૧૫ રાા ૩૭ાા	૩૦ ૧ા ૩૭ાા
૬ રાા ૧૫	૧૨ ૧ા ૧૫	૧૬ રાા ૪૦	૩૨ ૧ા ૪૦
૭ રાા ૧૭ાા	૧૪ ૧ા ૧૭ાા	૧૭ રાા ૪૨ાા	૩૪ ૧ા ૪૨ાા
૭ રાા ૨૦	૧૬ ૧ા ૨૦	૧૮ રાા ૪૫	૩૬ ૧ા ૪૫
૯ રાા ૨૨ાા	૧૮ ૧ા ૨૨ાા	૧૯ રાા ૪૭ાા	૩૮ ૧ા ૪૭ાા
૧૦ રાા ૨૫	૨૦ ૧ા ૨૫	૨૦ રાા ૫૦	૪૦ ૧ા ૫૦
૨૧×રાા=૫૨ાા	૪૨×૧ા=૫૨ાા	૩૧×રાા=૭૭ાા	૬૨×૧ા-૭૭ાા
૨૨ રાા ૫૫	૪૪ ૧ા. ૫૫	૩૨ રાા ૮૦	૬૪ ૧ા ૮૦
૨૩ રાા ૫૭ાા	૪૬ ૧ા ૫૭ાા	૩૩ રાા ૮૨ાા	૬૬ ૧ા ૮૨ાા
૨૪ રાા ૬૦	૪૮ ૧ા ૬૦	૩૪ રાા ૮૫	૬૮ ૧ા ૮૫
૨૫ રાા ૬૨ાા	૫૦ ૧ા ૬૨ાા	૩૫ રાા ૮૭ાા	૭૦ ૧ા ૮૭ાા
૨૬ રાા ૬૫	૫૨ ૧ા ૬૫	૩૬ રાા ૯૦	૭૨ ૧ા ૯૦
૨૭ રાા ૬૭ાા	૫૪ ૧ા ૬૭ાા	૩૭ રાા ૯૨ાા	૭૪ ૧ા ૯૨ાા
૨૮ રાા ૭૦	૫૬ ૧ા ૭૦	૩૮ રાા ૯૫	૭૬ ૧ા ૯૫
૨૯ રાા ૭૨ાા	૫૮ ૧ા ૭૨ાા	૩૯ રાા ૯૭ાા	૭૮ ૧ા ૯૭ાા
૩૦ રાા ૭૫	૬૦ ૧ા ૭૫	૪૦ રાા ૧૦૦	૮૦ ૧ા ૧૦૦
૪૧×રાા=૧૦૨ાા	૮૨×૧ા=૧૦૨ાા		
૪૨ રાા ૧૦૫	૮૪ ૧ા ૧૦૫		
૪૩ રાા ૧૦૭ાા	૮૬ ૧ા ૧૦૭ાા		
૪૪ રાા ૧૧૦	૮૮ ૧ા ૧૧૦		
૪૫ રાા ૧૧૨ાા	૯૦ ૧ા ૧૧૨ાા		
૪૬ રાા ૧૧૫	૯૨ ૧ા ૧૧૫		
૪૭ રાા ૧૧૭ાા	૯૪ ૧ા ૧૧૭ાા		
૪૮ રાા ૧૨૦	૯૬ ૧ા ૧૨૦		
૪૯ રાા ૧૨૨ાા	૯૮ ૧ા ૧૨૨ાા		
૫૦ રાા ૧૨૫	૧૦૦૧ા ૧૨૫		

એકે પોણું પોણો.

૧×	૦।।।	=૦।।।
૨	૦।।।	૧।।
૩	૦।।।	૨।
૪	૦।।।	૩
૪	૦।।।	૩।।।
૬	૦।।।	૪।।
૭	૦।।।	૫।
૮	૦।।।	૬
૯	૦।।।	૬।।।
૧૦	૦।।।	૭।

સો પોણું પોણોસો.

૧૦૦×	૦।।।	==૭૫
૨૦૦	૦।।।	૧૫૦
૩૦૦	૦।।।	૨૨૫
૪૦૦	૦।।।	૩૦૦
૫૦૦	૦।।।	૩૭૫
૬૦૦	૦।।।	૪૫૦
૭૦૦	૦।।।	૫૨૫
૮૦૦	૦।।।	૬૦૦
૯૦૦	૦।।।	૬૭૫
૧૦૦૦	૦।।।	૭૫૦

એકે સવા સવા.

૧×	૧।	==૧।
૨	૧।	૨।।
૩	૧।	૩।।
૪	૧।	૫
૫	૧।	૬।
૬	૧।	૭।।
૭	૧।	૮।।।
૮	૧।	૧૦
૯	૧।	૧૧।
૧૦	૧।	૧૨।।

સો સવા સવાસો.

૧૦૦×	૧।	==૧૨૫
૨૦૦	૧।	૨૫૦
૩૦૦	૧।	૩૭૫
૪૦૦	૧।	૫૦૦
૫૦૦	૧।	૬૨૫
૬૦૦	૧।	૭૫૦
૭૦૦	૧।	૮૭૫
૮૦૦	૧।	૧૦૦૦
૯૦૦	૧।	૧૧૨૫
૧૦૦૦	૧।	૧૨૫૦

મનોયત્ન ૧.

સૂચના—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો

અગિઆરાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે ?

(૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ ?

(૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લઇએ તો કેટલા થાય ? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?

(૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઇએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ બોલો

(૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.

(૭) ૧૯×૫, ૧૩×૭, ૧૭×૮, ૧૫×૯, ૧૮×૭, ૧૬×૬ કેટલા ?

(૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છ વાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છવાર તે કેટલા ?

(૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય ?

(૧૦) ૧૯×૬, ૧૫×૭, ૧૮×૬, ૧૩×૯, ૧૪×૮, ૧૨×૯, ૧૬×૫, અને ૧૮×૮ તે કેટલા ?

(૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાઇ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો,

(૧૩) ૪ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે ?

(૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ થાય ?

(૧૫) ૭૬+૧૯, ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨, કેટલા ?

(૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૬૦+૧૨, ૮૪+૧૪, ૯૬+૧૨, કેટલા ?

(૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫, કેટલા ?

(૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૫૨, ૨૦+૧૪૦, કેટલા ?

(૧૯) ૯૫–૧૯, ૯૦–૧૮, ૧૨૦–૧૫, ૧૪૦–૧૪, ૯૬–૧૨, કેટલા?

(૨૦) ૮૮–૧૧, ૧૧૨–૧૬, ૧૦૮–૧૨, ૯૮–૧૪, ૧૦૦–૨૦ કેટલા?

(૨૧) ૧૮૦ માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૯૫ માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? ૧૩૩ માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે? ૧૩૩ માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે?

(૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે?

(૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કેરીઓ લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બે આનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી થઇ?

(૨૬) પાવલાના ૧૬ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલા?

(૨૭) બારે તેરસો, પાંચોતેરસો, પંચોતેરસો, આઠોતેરસો, સતરોતેરસો, બીલંતરસો અને દાઓતેરસો એટલે કેટલા?

(૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૭૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૫, ૧૦૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય?

(૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી સાડી આવે?

(૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય? ઓગણીસ ઓગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય?

(૩૧) કેટલા ચોક પર? કેટલા પંચા સાઠ? કેટલા ચોક સાઠ?

(૩૨) ૧૪૪ માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે?

(૩૩) ૯૬ માં ૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, અને ૧૬ કેટલીવાર?

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય?
(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે?
(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતા દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે?
(૩૭) કયા કયા પલાખાંનો જવાબ ૭૨ આવે? દોઢસો એટલે કેટલા દશક?
(૩૮) ૭ આનાની પાઇ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે?
(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી?
(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૭ પૈસાના કેટલા?
(૪૧) જે જે પલાખાંના જવાબમાં ૧૪૪ આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨. એકવીસાના આંકનો ઉપયોગ

(૧) ૨૯×૫, ૨૩×૮, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭, ૨૯×૭ કેટલા?
(૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૫ નવવાર અને ૨૪ સાતવાર, ૨૯ નવ વાર, ૨૪ નવ વાર તે કેટલા?
(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ ને ત્રણે ગુણીએ તો શું આવે?
(૪) એક ઓવરકોટની સીવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૮૧ રૂપીઆમાં કેટલા ઓવરકોટ સિવાય અને બાકી શું વધે?
(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે?
(૬) ૨૨ વારનો એક એવા ૭ તાકા છે, તો બધું મળીને કેટલા વાર કપડું હશે?
(૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે, તો બધું મળીને કેટલા મણ ઘઉં હશે?

(૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો?

(૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે. ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા અઠ્ઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ ની પલાખી લખો.

(૧૨) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.

(૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢંચુ અને અધેલા કેટલા?

(૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૦૯, ૨૦૭, ૨૧૭, એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે?

(૧૫) છત્રીસાશો, બેસાનોતેર, બેબાવાના, બેનીશોનેર, બેચોવીસા લખો.

(૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫, ૧૪૭+૨૧ કેટલા?

(૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા?

(૧૮) ૨૦૦−૨૫, ૨૦૭−૨૩, ૧૭૫−૨૫, ૨૧૬−૨૪, કેટલા?

(૧૯) ૧૪૭−૧૨૬, ૧૮૯−૧૬૨, ૧૨૫−૧૦૦, ૧૪૦−૧૧૨, કેટલા?

(૨૦) ૩૦૦ માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી કેરીઓ હશે?

(૨૧) ૨૬૧માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજનાં કેટલાં ધોતીઆં થાય?

(૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કેરી લઉં તો ૨૩૪ કેરી થાય?

(૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે?

(૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે, અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?

(૨૬) કેટલી વખત ૭ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૪૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?

(૨૭) કયા કયા પલાખાના જવાબમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?

(૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

(૨૯) ચાર આનાની એક ચોપડી મળે તો ૭ રૂપીઆમાં કેટલી આવે ?

મનોયત્ન ૩ અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ? અડધામાં અડધો ઉમેરી ૪૦ સુધી લખો.

(૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?

(૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા થાય ?

(૪) હું દરરોજ ૦॥ લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે, ત્યારે કેટલા લાડુ હશે ?

(૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા જોઇએ ?

(૬) ૧૭×૦॥, ૨૩×૦॥, ૭૦×૦॥, ૫૯×૦॥, ૬૭×૦॥, ૭૯×૦॥ કેટલા ?

(૭) અડધાની એકીની પલાખી બોલી જાઓ.

(૮) અડધાની એકીની પલાખી લખો.

(૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે. તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

(૧૦) ૭॥ રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૨૭ મણનું શું બેસે?
(૧૧) ૩૦॥ માં ૧૨॥ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
(૧૨) ૨॥ રૂપીઆનું ઘી, ૧॥ રૂપીઆનું શાક, અને ૧૨॥ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો?
(૧૩) ૩૦॥+૦॥+૪॥+૩૪॥ મળીને કેટલા થાય?
(૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૩૨॥ થાય? કેટલા અધું ૩૨॥?
(૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા?
(૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક ભિખારીને ૦॥ રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય?
(૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦॥ રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવાશે?
(૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૯ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે?
(૧૯) ૪૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે?
(૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે?
(૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે?
(૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય?
(જે. ૨. ૪. ૬. ઇત્યાદિ)
(૨૩) દરરોજના ૦॥ રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે?
(૨૪) ૦॥ આનાની એક પેન્સિલ તો રૂપીઆની કેટલી આવશે?
(૨૫) ૧૭ પેનના ૮॥ પૈસા તો ૬૮ પેનનું શું આપવું?

—(૦)—

મનોયત્ન ૪. દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય ?
(૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય ?
(૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
(૪) અડધો કાગળ કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય ?
(૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
(૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર ? દોઢમાં અડધો કેટલીવાર ?
(૭) ૦ાા કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થય ?
(૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
(૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ લાડુ ખાધો તો કેટલા રહ્યા ?
(૧૦) મારી પાસે ૦ાા રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ થાય ?
(૧૧) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકીની પલાખી લખો.
(૧૨) ૫૭×૧ાા, ૬૯×૧ાા, ૬૭×૧ાા, ૭૦૦×૧ાા, ૪૯×૧ાા કેટલા ?
(૧૩) સાડાતેરમાં દોઢ દોઢ ઉમેરી ૧૦૦ાા સુધી લખો.
(૧૪) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે ?
(૧૫) રૂપીઆની ૧ાા શેર બરફી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે ?
(૧૬) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇએ ?
(૧૭) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં ?
(૧૮) એક બળદને ૧ાા શેર અડદ જોઇએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલા અડદ જોઇશે ?
(૧૯) એક લોટો દોઢ શેરનો થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું ?

(૨૦) એક સાધુને ૧ાા શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઇએ ?

(૨૧) એક શેર બદામનો ૧ાા રૂપીએ બેસે તો ૦ાા મણ ૯ શેર બદામનું શું બેસશે ?

(૨૨) મણ ઘીના ૩૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧ાા મણ ઘીનું શું બેસે ?

(૨૩) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૪) ૬૯+૧ાા, ૪૬ાા+૧ાા, ૧૦૩ાા+૧ાા, ૯૯+૧ાા, કેટલા ?

(૨૫) ૧ાા+૮૨ાા, ૧ાા+૪૫, ૧ાા+૬૭ાા, ૧ાા+૭૨. કેટલા ?

(૨૬) ૧૦ાા−૧ાા, ૬૯−૧ાા, ૧૦૨−૧ાા, ૧૧૨ાા−૧ાા, કેટલા ?

(૨૭) ૨૮ાા મણ દૂધમાંથી ૨૭ મણ વપરાયું ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું ?

(૨૮) ૨૪ આખા અને અડધા મળી કેટલા થાય ?

(૨૯) કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૦ થાય ?

(૩૦) ૫૫ામાં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલા દોઢું ૫૫ા ?

(૩૧) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧ાા રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૨) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦ાા રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૩) રોજ દોઢ શેર ખાંડ વપરાય તો ૩૭ાા શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૪) ૧ાા ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦ાા ગજ ખાદીનું શું બેસે ?

(૩૫) ૭૯ાા રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એક બદનની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૬) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦ાા ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

(૩૭) ૪૩ાા ગજના તાકામાંથી ૧ાા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?

(૩૮) રોજ ૧॥ રૂપીઓ વાપરૂં તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?
(૩૯) દરેકને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલાને અપાય?
(૪૦) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય?
(૪૧) દોઢ રૂપીઆની શેર હીંગ મળે તો ૩૯ શેરનું શું બેસે?
(૪૨) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય?
(૪૩) ૫૭ પંચીઆના ૮૫॥ રૂપીઆ બેઠા તો એ લેખે ૭ પંચીઆનું શું આપવું પડે?
(૪૪) એક માણસ દરરોજ ૧॥ રૂપીઓ કમાય છે, તો ૧૪ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે?
(૪૫) ૧॥ આને શેર વેગણુ મળે છે, તો ૧॥ રૂપીઆમાં કેટલા આવે?
(૪૬) ૩ શેર દુધીના ૪॥ આના તો ૭ શેર દૂધીનું શું આપવું?

મનોયત્ન ૫. અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) બે ને અડધો કેટલા? દોઢ ને એક કેટલા?
(૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨॥ થાય?
(૩) અઢીઆની બેકીની ને ચોકની પલાખી લખો.
(૪) ૪૭॥+૨॥, ૬૭॥+૨॥, ૧૫+૨॥, ૧૦૨॥+૨॥, ૧૮૦+૨॥ કેટલા?
(૫) ૨॥+૮૫, ૨॥+૪૭॥, ૨॥+૨૦૫, ૨॥+૧૦૦ કેટલા?
(૬) ૧૦૨–૨॥, ૧૦૫–૨॥, ૧૦૦–૨॥, ૨૧૦–૨॥, કેટલા?
(૭) ૧૯૦–૧૮૭॥, ૧૬૭॥–૧૬૫ ૧૦૦–૯૭॥ કેટલા?
(૮) અઢીમાં અઢી ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.
(૯) પાંચ લાડુમાંથી અઢી લાડુ વપરાયા ત્યારે કેટલા રહ્યા?

(૧૦) એક પડામાં ૨ા શેર માય તો ૬૪ પડામાં કેટલું માય ?
(૧૧) ૨ા શેર જીરાનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલું આવે ?
(૧૨) એક મણના રૂ. ૨ા તો ૩૬ મણના કેટલા રૂપીઆ ?
(૧૩) રૂ. ૨ાએ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે ?
(૧૪) મણ કેરીના ૨ા રૂપીઆ તો ૪૯ મણનું શું ?
(૧૫) એક માણુસને ૨ા રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણુસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?
(૧૬) એક તાવડીનું વજન ૨ા મણ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?
(૧૭) મણ દૂધમાં ૨ા શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઇએ ?
(૧૮) ૧ રૂપીઆનું ૨ા મણ તો ૬૭ા મણનું શું આપવું ?
(૧૯) ૨ા શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાં કેટલું આવે ?
(૨૦) એક દિવસનો ખરચ ૨ા રૂપીઆ થાય, તો ૭૭ દિવસમાં કેટલો ખરચ થેશે ?
(૨૧) ૫૪ છત્રી લેવી છે, એક છત્રીના ૨ા બેસે છે, તો છત્રીવાળાને કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?
(૨૨) ૨૧ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો ૨ા તોલાનું શું આપવું ?
(૨૩) એક રૂપીઆના ૨ા શેર મરી મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે ?
(૨૪) કેટલા અડધા હોય તો ૨ા થાય ? અઢીઆમાં અડધો કેટલીવાર ?
(૨૫) કેટલા પા અઢી ? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે ?
(૨૬) ૧ રૂપીઆનું ૨ા શેર તો મણનું શું ?

(૨૭) ૮૪ માણસોની ઉજાણીમાં ૨૧૦ રૂપીઆ ખરચ થયો તો દરેકને ભાગે શું આવશે ?

(૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨॥ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લઇએ તો ૧૦૦ થાય ?

(૩૦) ૧૦૦ માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૧૦૦ માં અઢી કેટલીવાર ?

(૩૧) રૂ. ૯૭॥ છે, રોજ ૨॥ રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૨) ૨॥ આને શેર દૂધ મળે તો ૨॥ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?

(૩૩) ૫૭॥ રૂપીઆમાં ૨॥ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?

(૩૪) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭॥ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે ?

(૩૫) શેર હીંગના ૨॥ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલી આવે ?

(૩૬) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?

(૩૭) એક આનાની ૨॥ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?

(૩૮) ૨॥ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૨॥ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?

(૩૯) ૨॥ શેર જલેબીનો એક રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆમાં કેટલી જલેબી આવશે ?

(૪૦) દરરોજ અઢી આનાનું દૂધ વપરાય છે, મેં દૂધવાળાને રૂ. ૧૦) આપ્યા ત્યારે કેટલા દિવસ દૂધ લીધું હશે ?

મનોયત્ન ૬. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

(૨) ચાર ૦। એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય ?

(૩) ૦। એ અડધાનો કેટલામો ભાગ ? આખાનો કેટલામો ભાગ ?

(૪) ૧ માં ૦।, ૦। ઉમેરી ૧૯।।। બોલો.

(૫) ૧૭+૦।, ૨૩।+૦।, ૨૯।।+૦।, ૨૮।।।+૦।, ૩૦+૦। કેટલા ?

(૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦ માં ૦। ઓછો તે કેટલા કહેવાય ?

(૭) ૨૫ માંથી ૦।, ૦। બાદ કરી ૯।।। સુધી બોલો.

(૮) ૯૯।।।, ૮૫।।।, ૭૮।।।, ૫૭।।।, ૭૬।।।, ૪૯।।।, શબ્દમાં લખો.

(૯) પાયાની ચચ્ચારની પલાખી બોલો.

(૧૦) પાયાની ચચ્ચારની અને અર્ધાની બબ્બેની પલાખી લખો.

(૧૧) ૪૯×૦।; ૫૭×૦।; ૪૩×૦।; ૭૦×૦।; ૬૭×૦। કેટલા ?

(૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૫૧, ૭, અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ?

(૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૬૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦। ગજના કેટલા થાય ?

(૧૪) ૫૯, ૬૩, ૯૦, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવે ? પાવલીઓ કેટલી આવે ?

(૧૫) ૯ રૂપીઆના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?

(૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે ?

(૧૭) કેટલીવાર ૦। રૂપીઓ લઇએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?

(૧૮) કેટલા ૦। હોય તો ૧૭, ૫।।, ૨૩।।, ૧૪ અને ૩।। થાય ?

(૧૯) ૧૭, ૫।।, ૨૩।।, ૧૪ અને ૩।। ને પાયે ભાગીએ તો શું આવે ?

(૨૦) કેટલી વખત ૦। મણ લઇએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩ અને ૨૦, ૭।, ૧૭।, ૧૯।।। મણ થાય ?

(૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭, ૧૫॥, ૪૭॥ ૩૭॥ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય? ૦। ગજના કેટલા થાય?

(૨૨) કેટલીવાર ૦। કાગળ લઉં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૧, આખા કાગળ થાય?

(૨૩) ૧૮ વખત ૦। રૂપીઓ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય? ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી?

(૨૪) રોજ ૦। કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૫) એક પૈસાના ૦। શેર ભીંડા મળે તો ૧। રૂપીઆના કેટલા આવશે?

(૨૬) ૮ આનાની ૩૨ પેન તો ૧। રૂપીઆની કેટલી?

મનોયત્ન ૭ નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

(૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? આની કેટલી? ઢબુ કેટલા? પૈસા કેટલા? પાઈ કેટલી?

(૨) રૂપીઓ કોની કોની બરોબર છે? શું શું આપવાથી રૂપીઓ મળે?

(૩) ૧૬ ઢબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાઇ; અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

(૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે?

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે ત્યારે કેટલા આના હશે?

(૬) પાવલીમાંથી શું ખરચું તો ૯ પૈસા રહે?

(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય?

(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઓ થાય ?

(૯) એક આનાની ૧૨ પાઈ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.

(૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાઈ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?

(૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?

(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢબુ કેટલા ? દોઢ પાઇ કેટલી ?

(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાઇ કેટલી ?

(૧૭) બે પૈસાની એક પેનસીલ મળે છે, ૧॥ રૂપીઆની કેટલી આવે ?

(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે, ત્યારે બેઆનીઓ કેટલી હશે ?

(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી ઢબુની પાપડી, ને બે આનાના મમરા લીધા, હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાઇ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?

(૨૧) ૧૧૨, ૯૬, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨, અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

(૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨ ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?

૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઇના આના કેટલા? અને પૈસા કેટલા?

(૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે? અડધા કેટલા આવે?

(૨૫) ૭૮, ૬૭, ૨૯, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા?

(૨૬) રોજ૮ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૭) ૧૨ શેરના ત્રણ આના બેસે તો શેરનું શું આપવું?

(૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને પંદર અડધાની પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? રૂપીઆ કેટલા?

(૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા? અધેલા કેટલા?

(૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા રૂપીઆ મળે?

(૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે? અને જો ૧૫૩ બોરીઆં લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે? ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તે શું આપવું?

(૩૪) બે આનાના પાંચ જમરૂખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલા આવશે? અને જો ૨૦ જમરૂખ લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે? ૧૦ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?

(૩૬) બે આનાના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના ?

(૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે ? અને જો ૧૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું ?

(૩૮) રૂપીઆ ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનામાં કેટલાં ?

(૩૯) એક રૂપીઆની ૪ શેર કેરી મળે તો ૧ શેરનું શું બેસે ?

મનોયત્ન ૮ પરચુરણ હિસાબ.

(૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી ?

(૨) ૧૫૭ રૂપીઆં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?

(૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકિટ લીધી ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે ?

(૪) ૨૪ માં કેટલા ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?

(૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે ?

(૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટો આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે ?

(૭) બે આનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી મળે ?

(૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?

(૯) એક ટોપીનો ૦॥ રૂપીઓ તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ

(૧૦) દરેક છોકરાને ૦। શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે ?

(૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે?

(૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા? પાશેર કેટલા? અચ્છેર કેટલા?

(૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો?

(૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી?

(૧૫) પાંચ રૂપીઆવાળી ૧૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે?

(૧૬) એક ઘડિઆળના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણોસો ઘડિઆળનું શું બેસે?

(૧૭) એક છત્રાનો દોઢ રૂપીઓ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું?

(૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ઘડિઆળનું શું બેસે?

(૧૯) ૩૪ રૂપીઆનું એક મણ ઘી મળે તો ૨॥ મણનું શું?

(૨૦) એક આનામાં ૦॥ મણ ભાર લઇ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઇ જવાય?

(૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપી, તેને બદલે ૦॥ આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી? આનાવાળી કેટલી લેવી?

(૨૨) દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૫ રૂપીઆ રોકડા છે ત્યારે બધું મળી કેટલા સો રૂપીઆ હશે?

(૨૩) એક રૂપીઆની ૨॥ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે, ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે?

(૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે?

(૨૫) દરેક છોકરાને ०।, ०। રૂપીઓ આપતાં ૫ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

(૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણોસો, અઢીસો આંકડામાં લખો.

(૨૭) ૯૯।।। અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.

(૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?

(૨૯) એક ચોપડીના ૨।। રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ०।।। હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા અડધે ૪૨ ?

(૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરી તો કેટલી કેરી થઈ ?

(૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ છોકરા ઉઠી ગયા તો કેટલા રહ્યા ?

(૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સતસો એટલે કેટલા હજાર ?

(૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧।। રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?

(૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડયું ?

(૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

(૩૭) ૭૫ રૂપીઆ, ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૮) ૪૨ ગજ દોરડામાંથી ૧।। ગજના કેટલા કટકા થાય ?

(૩૯) એક ટોપીના ૨।। રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?

(૪૦) ૨॥ મણ ઘીના ૯૭॥ રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું ?

(૪૧) ૧૦૨॥ રૂપીઆમાં ૨॥ મણ ઘી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?

(૪૨) એક મજુર ૨॥ મણ વજન ઉપાડે તો ૭૨॥ મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇએ ?

(૪૩) કેટલા છક ૭૨, કેટલા ચોક ૭૨, કેટલા તરી ૭૨ ?

(૪૪) કયા કયા પલાખાનો જવાબ ૭૨ આવે ?

(૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બબ્બે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?

(૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર થશે ?

(૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨॥ રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?

(૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?

(૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?

(૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણ ભરાય ?

(૫૧) ૯ પૈસાની ૧૮ પેન તો ૦। રૂપીઆની કેટલી ?

(૫૨) ૧૨ રટોલનો ૦। રૂપીઓ તો ૨૮ આનાની કેટલી ?

(૫૩) ૧૪૪ કેળાંનો ૧ રૂપીઓ ૨ આના તો ૬૪ કેળાંનું શું ?

(૫૪) ૧॥ મણ ઘીના ૫૮॥ રૂપીઆ તો ૧ મણનું શું ?

(૫૫) ૨૧ છોકરાની ૮ હારો છે તેમાંથી ૨૮ છોકરાની કેટલી હાર થશે?

(૫૬) એક રૂપીઓ વહેંચતાં દરેક છોકરાને ૮ પાઇ મળી ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?

(૫૭) પાંચ રૂપીઆવાળી ૨૮ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવશે ?

(૫૮) ૨૮ રૂપીઆની બે આની કેટલી ? પાવલી કેટલી ?

(૫૯) ૩૯ રૂપીઆવાળી ૪ ખુરશી આપી તેના બદલામાં ૧૨ રૂપીઆવાળા કેટલા સ્ટુલ લેવા ?

(૬૦) ૨૫ રૂપીઆની ૭ ઢગલી કરવામાં ૨૫ રૂપીઆ ખુટે છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૬૧) ૭ મહીનાના પગારના પોણી બસો મળ્યા ત્યારે એક મહીનાનો પગાર કેટલો ગણ્યો હશે ?

(૬૨) ૬૪ દોઢપાઇના કેટલા રૂપીઆ આવશે ?

(૬૩) ૧૨૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?

(૬૪) ૧૪૪ કેળાનો ૧ા રૂપીઓ બેઠો તો ૧૮ કેળાંનું શું બેસશે ?

(૬૫) ૧૬ રૂપીઆમાં ૮૦ કેરી આવે તો ૬૪ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે ?

(૬૬) ૪૦ રૂપીઆના કેટલા આના આવશે ?

(૬૭) ૨૧ પૈસાની ૧૦૫ ટીકડી તો ૨૯ પૈસાની કેટલી ?

(૬૮) ૨૭ ખુરસીના ૧૮૯ રૂપીઆ તો ૧૮૨ રૂપીઆની કેટલી ખુરસી આવશે ?

(૬૯) ૧૭ાા રૂપીઆમાંથી ૦ાા રૂપીઓ કેટલાને અપાય ? ૧૭ાા રૂપીઆના અડધા કેટલા ?

(૭૦) ૧૭ માણસ જમાડતાં ૮ાા રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૭૯ માણસ જમાડતાં કેટલા રૂપીઆ ખરચ થશે ?

(૭૧) ૪ કલાકમાં ૮ પાના વંચાય તો ૧૩ પાનાં વાંચતાં કેટલો વખત લાગશે ?

(૭૨) ૨૭ દિવસમાં ૧૩॥ રૂપીઆ ખરચ થયો તો ૧૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૭૩) ૪ પેન્સિલનો ૦॥ આનો બેસે તો ૨॥ રૂ.ની કેટલી આવશે ?

(૭૪) ૮ પળી ભરવાથી ૨ શેર દૂધ થાય તો ૮૦ પળી ભરવાથી કેટલા મણ દૂધ થશે ?

(૭૫) ૭ શેર કટોળાના રૂ. ૧॥। તો ૧ મણનું શું ?

(૭૬) ચારઆનાવાળી ૭ કેરી, ને બે આનાવાળા ૮ દાડમ લીધાં ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી ત્યારે કેટલા રૂપીઆ પાછા મળશે ?

(૭૭) ૧૮ રૂપીઆનું ૧૨ મણ તો ૨૫॥ રૂપીઆનું કેટલું ?

(૭૮) ૧૭ મણના ૨૫॥ રૂપીઆ તો ૧૨ મણનું શું ?

(૭૯) ૨૫॥ રૂપીઆમાં ૧૭ મણ તો ૧૨ મણનું શું ?

(૮૦) ૧૨ મણના ૧૮ રૂપીઆ તો ૧૭ મણનું શું ?

(૮૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?

(૮૨) ૭ મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?

(૮૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?

(૮૪) ૮ માણસ જમાડતાં ૫ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૮૦ રૂપીઆમાં કેટલા માણસ જમશે ?

(૮૫) ૧૨ માણસ ૧૮ રૂપીઆ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?

(૮૬) ૭॥ કલાકમાં ૩૧ માઇલ જવાય, તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?

(૮૭) રૂ. ૨૫૦ નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું ?

(૮૮) ૨ આનાનું ૧ાા શેર તો રૂા. ૧ નું કેટલું ?

(૮૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂપીઆ જોઇએ.

(૯૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧ા તો ૩૫ કનકવાનું શું ?

(૯૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ મેથી આપીને ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઇ લેવી

(૯૨) ૫ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મારા ભાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?

(૯૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને બધા પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલાં જમરૂખ લીધાં હશે અને કેટલા પૈસા આપ્યા હશે ?